

Uittreksel jaarverslag 1956

Van de problemen, die de aandacht van het hoofdbestuur in belangrijke mate opeisten, worden genoemd: gemeenschapsvorming, groeps- werk en openbaar onderwijs, terwijl het er zich voorts rekenschap van gaf, dat zowel de consolidatie van verscheidene werkzaamheden als de verdere doordenking en verdieping van de humanistische gedachtenwereld, bevorderd dienen te worden.

De gebeurtenissen in Hongarije en Noord-Afrika waren voor het hoofdbestuur aanleiding een verklaring uit te geven.

Aan het einde van het congresjaar zullen de bestuurders dr. J. C. Brandt Corstius, mevr. A. J. Groenman-Deinum, mevrouw H. A. Polak-Schwarz en E. Schrabacq zich niet herkiesbaar stellen.

Er werden 1284 personen als lid ingeschreven. 674 leden moesten worden afgevoerd. Per 31 dec. 1956 bedroeg het ledental: 11669.

In Hoorn, Tilburg, Usquert en Winschoten werden gemeenschappen opgericht, waardoor het aantal gemeenschappen steeg tot 71.

In de gemeenschappen kreeg het werk in kleinere groepen steeds meer belangstelling, mede als gevolg van de voorlichting door de centrale organen, die in 1956 o.m. schriftelijke adviezen verstrekten voor hen, die leiding hebben te geven aan groepsbesprekingen over het rapport „Laag-ontwikkelde gebieden”.

In regionale bijeenkomsten met voorzitters, secretarissen en penningmeesters werden de voor deze gemeenschapsfunctionarissen opgestelde taakomschrijvingen besproken. Contact en voorlichting vonden verder plaats langs schriftelijke weg o.m. door uitbreiding van de losbladige documentatie en door de uitgave van „De Gemeenschap”, tweemaandelijks orgaan voor gemeenschapsbestuurders. Indirect werd het contact met de gemeenschappen verstevigd door voor elk gewest een H.B.-vertegenwoordiger te benoemen en door de gewestbesturen te verzoeken een vertegenwoordiger voor elke gemeenschap aan te wijzen.

De gewesten (10 in getal) organiseerden weer de studiedag, ditmaal gewijd aan „Humanisme en Sociale Gerechtigheid”.

Er werden twee Topkader conferenties gehouden, die H.B.- en gewestvertegenwoordigers weer gelegenheid gaven tot vruchtbare gedachtenwisselingen.

Door een tweetal uitzonderlijke factoren werd 1956 in financieel opzicht een bijzonder gunstig jaar.

Het lid de heer E. F. A. J. Brandsteder liet het Verbond – behoudens enkele legaten en een wettelijk erfdeel – zijn gehele vermogen na, hetgeen neerkwam op 'n bedrag van rond f 128.000,-.

De financiële actie t.g.v. het 10-jarig bestaan bracht rond f 45.000,- bijeen.

Een en ander maakte een einde aan het tekort aan middelen, dat in de voorgaande jaren dwong tot leningen bij particulieren om aan de lopende

verplichtingen te kunnen voldoen. Deze leningen konden worden afgelost.

De verbetering van de vermogenspositie – hoe welkom ook – geeft evenwel geen oplossing voor de jaarlijkse tekorten. Het verschil tussen normale inkomsten (in hoofdzaak contributies) en gewone uitgaven blijft gevaarlijk groot. Slechts doordat extra bijdragen tot een totaal bedrag van rond f 30.000,- konden worden geboekt, werd in 1956 een tekort voorkomen. Het wisselvallige en incidentele karakter van deze inkomsten doet voor de komende jaren een verdere teruggang ervan verwachten. Aangezien voorts de stijging van prijzen en lonen het uitgavenpeil ook zonder nieuwe activiteiten omhoog drijft, blijft de toekomst niet zonder zorgen.

Zonder aanpassing tussen inkomsten en uitgaven zullen de in 1956 verkregen belangrijke middelen in enkele jaren zijn verbruikt. In dit verband is van belang dat 1956 een wijziging van de contributie-regeling bracht.

De gemeenschap Utrecht verwierf een gunstig gelegen gebouw, dat ook een ruimere behuizing voor het Centraal Bureau bood. Het pand aan de Bleyenburgerstraat kon zonder hartzeer worden verlaten.

De vaste personeelsbezetting was in tal van opzichten te gering voor de uit te voeren taken. De daardoor veroorzaakte overbelasting was slechts door bijzondere toewijding te dragen.

Naast verschillende vaste commissies dienden commissies voor speciale onderwerpen het H.B. van advies. De commissie Mens en Maatschappij diende haar tweede interim-rapport in (over het rassenvraagstuk), dat nog in behandeling is bij het hoofdbestuur.

In het algemeen vindt het commissie-werk slechts moeizaam voortgang o.m. doordat de erbij betrokken personen veelal overbelast zijn. De behoefte aan deze arbeid zal blijven bestaan. Bij het instellen van commissies zal niettemin grote beperking vereist blijven, teneinde de beschikbare energie zo doelmatig mogelijk aan te wenden.

Helaas zag J. van Straten zich genoodzaakt het redactie-secretariaat van „Mens en Wereld” neer te leggen. Hij werd opgevolgd door H. P. Danz.

Th. W. Polet trad sedert 1 september op als redacteur van „In en Om het Humanistisch Verbond”, dat in 1956 met acht nummers verscheen.

VARA, Wereldomroep en Regionale Omroep Noord namen weer regelmatig humanistische uitzendingen in hun programma's op. In het begin van het jaar werden voor de AVRO nog enkele uitzendingen verzorgd in een reeks „Rekenschap van het humanisme”. Sindsdien zijn weer opnieuw onderhandelingen gaande, welke echter nog niet tot resultaten leidden. Betreurd moet worden dat de AVRO door de weigering om het humanisme op gelijke voet te behandelen als andersdenkenden de gepretendeerde algemeenheid twijfelachtig stelt.

Als overdrukken uit „Rekenschap” verschenen

*V*orige jaren werden jaarverslag en financiële stukken volledig in In en Om afgedrukt. Daar vele leden geen belangstelling hebben voor deze uitvoerige stukken, heeft het hoofdbestuur besloten dit jaar te volstaan met de korte samenvattingen, die in dit nummer zijn opgenomen.

Indien men de volledige tekst van het jaarverslag en de volledige financiële afrekening en begroting met toelichtingen in zijn bezit wil hebben, dan kunnen deze aangevraagd worden bij de plaatselijke secretariaten of bij het Centraal Bureau, Oudegracht 152, Utrecht.

Dr. H. Bongers „Bouwstenen tot de geschiedenis van het Humanistisch Verbond” en prof. dr. T. T. ten Have „Echt en Onecht in Geloof en Ongeloof”. Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan werd een manifest „Verontrusting en Vertrouwen” uitgegeven.

Op velerlei wijze werd bijgedragen aan de meningsvorming rondom het moderne humanisme. Van humanistische zijde werd intensief deelgenomen aan de discussies over de kerkbouw en het godsdienstonderwijs op de openbare school.

Al stuit men nog steeds op uitingen, die een caricatuur van het humanisme geven, in het algemeen wordt de humanistische gedachte meer en meer ernstig genomen. Met bijzondere waardering moet „Kerk en Humanisme” van prof. dr. H. Kraemer worden genoemd.

Op 18 en 19 februari werd het 10-jarig bestaan feestelijk herdacht met een receptie, een opvoering van Stuiveling's spel „Erasmus” en een bezinningsbijeenkomst. Daartoe opgewekt en voor- gelicht door een landelijk jubileum-comité voerden de gemeenschappen een ledenwerfcampagne en een financiële inzamelingsactie, die de inschrijving van 1218 nieuwe leden en een bedrag van f 45.061,41 tot resultaat hadden.

De Humanistische Stichting Socrates zag zich door de dood ontvallen prof. mr. dr. W. G. Vegting, lid van de Raad van Advies voor de Wetenschappelijke Sectie en prof. mr. R. Kraen- burg, lid van het Curatorium voor de Leer- stoelen.

Ir. F. C. de Boer volgde B. J. Max op als directeur. De stichting bleef kampen met een zeer zorgelijke financiële situatie. Voor de stichting zelf en voor het tijdschrift „Rekenschap” werd een propaganda-actie op touw gezet. Ook in 1956 gaf prof. dr. Libbe van der Wal aan de Technische Hogeschool te Delft onderwijs in de wijs- begeerte in het bijzonder met betrekking tot de humanistische levens- en wereldbeschouwing.

De stichting hield twee landdagen, die „Weten- schap en Wereldbeeld” en „De Humanist en het Openbare Onderwijs” tot onderwerp hadden. De zomerschool was gewijd aan „Humanisme en Kunst”.

De commissie Practisch Humanisme hield zich zowel principieel als organisatorisch met de vele facetten van geestelijke verzorging bezig.

Het orgaan „De puntjes op de i” kwam onder redactie van mevr. D. Heroma-Meilink te staan. Gedurende 1956 waren elf plaatselijke raads- lieden en een gewestelijk raadsman werkzaam.

Op 28 en 29 april werd een algemene raads- liedenconferentie gehouden. Voor ziekenhuis- bezoeker(sters) werden vele cursussen gegeven.

De bereidheid om de geestelijke verzorging t.b.v. buitenkerkelijken een rechtmatige plaats te geven laat in tal van ziekenhuizen en sanato- ria nog zeer veel te wensen over, zelfs in open- bare of algemene inrichtingen.

(Vervolg van vorige pagina)

Het geestelijk werk in de arbeiderskampen vond zijn normale voortgang.

De buitenkerkelijke geestelijke verzorging in de strafgestichten van het Ministerie van Justitie breidde zich aanzienlijk uit. Bovendien werd de werkmogelijkheid enigermate vergroot. Niettemin blijft deze geestelijke verzorging duidelijk achtergesteld bij de godsdienste. De veertig vrijwillige krachten van het Humanistisch Verbond die thans als geestelijke raadslieden ter beschikking van de gedetineerden staan verrichten in een delicate situatie op enthousiaste en bewonderenswaardige wijze pioniersarbeid.

De buitenwerk-commissie organiseerde drie familiekampen en één kinderkamp. Over het geheel waren deze kampen een groot succes.

Voor De Ark was 1956 een gunstig jaar. De omzet steeg opnieuw belangrijk vooral door toenemende belangstelling voor de kinderkampen en de schoolweken.

De financiële uitkomsten waren daardoor zeer bevredigend. De morele waarde die dit centrum in enkele jaren verkreeg, gaat daar nog ver bovenuit.

Met het aanbrengen van verbeteringen werd voortgegaan. In het bijzonder moet de vergroting van de keuken worden genoemd. Ook voor de toekomst zal met belangrijke investeringen rekening moeten worden gehouden om De Ark nog meer voor zijn bestemming geschikt te maken. De laatste maanden van het jaar werd huisvesting verleend aan een aantal Hongaarse vluchtelingen. Met ingang van 1 februari 1957 zal De Ark weer voor eigen doeleinden beschikbaar zijn.

De heer G. J. Eekman aanvaardde per 1 jan. 1957 een functie elders.

Met Humanitas en de andere humanistische organisaties werd, vooral in het Humanistisch Centrum Mens en Wereld prettig samengewerkt.

Het Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek verrichtte enkele kleinere onderzoekingen en maakte een ontwerp voor een groot onderzoek naar de buitenkerkelijkheid, waarvan de financiering echter nog op moeilijkheden stuitte. Met de H.J.B. werd vruchtbaar samengewerkt. Er was prettig contact met de S.V.H.G.

Informele contacten met de Vrije Gemeente, De Dageraad en de Centrale Commissie voor Vrijzinnig Protestantisme werden voortgezet.

Voor een aantal bestuurders van een bij het N.V.V. aangesloten vakvereniging werd een bezinningsweek gehouden.

Via de I.H.E.U. werd het contact onderhouden met verwante organisaties in Amerika, Engeland, België, Duitsland en India, alsmede met groepen in Frankrijk, Noorwegen, Oostenrijk, Zuid-Afrika en Japan.

Candidaten Hoofdbestuur

Dr. J. P. van Praag, Voorburg, voorzitter.
Mr. dr. H. J. Roëthof, 's-Gravenhage, ondervoorzitter.
B. J. Max, Amersfoort, alg. secretaris.
Th. W. Polet, Soest, org. secretaris.
W. C. Koppenberg, Hengelo, penningmeester.
Dr. H. Bongers, Arnhem, redacteur.
J. Bijleveld, Heemstede.
W. Coenders, Deventer.
Th. M. van Erp, 's-Gravenhage.
Mevrouw D. Heroma-Meilink, Amsterdam.
Dr. Kwee Swan Liat, Oegstgeest.
Dr. E. Nordlohne, Amsterdam.
Dr. D. H. Prins, 's-Gravenhage.
Dr. B. W. Schaper, Amsterdam.
P. Spigt, Amsterdam.
Prof. dr. G. Stuiveling, Hilversum.
Dr. G. Stellinga, Groningen.
Mevrouw A. C. Terpstra-Heinrich, Amsterdam.
Mevrouw A. Treurniet-Wiersma, 's-Gravenhage.
Prof. dr. L. G. van der Wal, Delft.
Mr. H. B. J. Waslander, Amsterdam.
(Hoofdbestuur).

Verkort financieel verslag over 1956

De rekening van baten en lasten over 1956 sluit met een voordelig saldo van f 5.587,04 ondanks een geraamd begrotingstekort van f 28.755,—. Deze gunstige uitkomst is een gevolg van een aantal toevallige factoren, waarvan kunnen worden genoemd een bedrag van f 22.000,— aan bijzondere giften en legaten en een voordeel van f 8.500,— verkregen bij verkoop van het pand Bleyenburgerstraat te Utrecht wegens verplaatsing van het Centraal Bureau. Aangezien deze posten van eenmalige aard waren en de voortdurende stijging van lonen en prijzen uiteraard ook zijn invloed heeft op de uitgaven van het Verbond geeft de begroting over 1957 weer een ongunstig beeld, resulterende in een geraamd tekort van f 28.000,—.

De vermogenspositie van het Verbond werd in 1956 in verheugende mate versterkt door een grote erfenis van wijlen de heer E. A. J. Brandsteder (f 125.000,—) en de opbrengst van de Jubileumactie (f 40.000,—). Deze ogenschijnlijk zo belangrijke reserves zullen bij voortdurende begrotingstekorten echter snel verdwijnen, zodat verhoging van de regelmatig weerkomende normale inkomsten (d.w.z. de contributies) geboden blijft.

Zomerprogramma 1957

Enkele gevens zijn reeds beschikbaar over de kampen, die deze zomer gehouden zullen worden.

FAMILIEKAMPEN „DE ARK”, NUNSPEET 20 juli–10 augustus

Leiding: echtpaar Bohlander.

Prijzen: tot 5 jaar: f 26,— per week; 5–10 jaar: f 36,— per week; 10 jaar en ouder f 46,— per week.

KINDERKAMPEN

a. voor kinderen van 7 t/m. 12 jaar, in de „Korenbloem” te Elspeet; 27 juli tot 3 augustus. Leiding: echtpaar Polderman. (Prijzen nog niet vastgesteld).

b. voor kinderen van 13 t/m. 15 jaar wordt een TENTENKAMP gehouden in de omgeving van Elspeet; max. aantal deelnemers: 20, in de week van 27 juli tot 3 augustus. Leiding: echtpaar van Opijnen. (Prijzen nog niet vastgesteld).

De S.V.H.G. organiseert twee TENTENKAMPEN

a. leeftijd 12 t/m 16 jaar te Exloo (Drente) in de week van 16 tot 23 juli. Prijs: f 30,—.
b. leeftijd 17 t/m 19 jaar in de Ardennen in België (in de buurt van La Roche). Week van 26 juli tot 2 augustus. (Prijzen nog niet bekend).

U KUNT ZICH NU REEDS OPGEVEN!

Voor deelname aan Familie- en Kinderkampen bij de leiding van „De Ark, Belvédère-laan 14 te Nunspeet, tel. 03412–2404.

Voor de S.V.H.G. tentenkampen bij mej. J. M. Hollaar, Rapenburg 105, Leiden.

Rekening van baten en lasten over 1956 en begroting 1957

	Begroting 1956				Jaarcijfers 1956				Begroting 1957			
	Lasten	Baten	Nadelig Saldo	Voordelig Saldo	Lasten	Baten	Nadelig Saldo	Voordelig Saldo	Lasten	Baten	Nadelig Saldo	Voordelig Saldo
I. Geestelijke verzorging	57.060,—	33.500,—	23.560,—	—	52.352,46	31.586,48	20.765,98	—	58.195,—	29.600,—	28.595,—	—
II. Publiciteit	24.835,—	26.900,—	—	2.065,—	24.734,27	30.673,31	—	5.939,04	25.700,—	29.900,—	—	4.200,—
III. Stichting Socrates	5.860,—	4.450,—	1.410,—	—	6.370,71	4.636,53	1.734,18	—	5.850,—	4.500,—	1.350,—	—
IV. Stichting De Ark	65.630,—	64.300,—	1.330,—	—	66.825,81	74.062,43	—	7.236,62	72.550,—	72.550,—	—	—
V. Centraal Bureau	48.560,—	9.050,—	39.510,—	—	49.889,83	9.526,88	40.362,95	—	59.500,—	6.500,—	53.000,—	—
VI. Organisatie Algemeen	15.170,—	—	15.170,—	—	31.568,88	—	31.568,88	—	19.370,—	—	19.370,—	—
VII. Financiering Algemeen	12.750,—	62.910,—	—	50.160,—	11.918,91	98.762,28	—	86.843,37	10.720,—	84.650,—	—	73.930,—
VIII. Onvoorzien	P.M.	—	P.M.	—	—	—	—	—	4.000,—	—	4.000,—	—
	229.865,—	201.110,—	80.980,—	52.225,—	243.660,87	249.247,91	94.431,99	100.019,03	255.885,—	227.700,—	106.315,—	78.130,—
			52.225,—	←			→	94.431,99			78.130,—	←
		Nadelig saldo	28.755,—				Voordelig saldo	5.587,04		Nadelig saldo	28.185,—	

De H.J.G., het seksuele vraagstuk en nog wat meer

In „Mens en Wereld” van 29 september staat een artikel van dr. J. P. van Praag, getiteld „De H.J.G., het seksuele vraagstuk en nog wat”. Dit artikel werd geschreven naar aanleiding van commentaren in de ons niet zo erg goed gezinde pers over discussies in de H.J.G. omtrent een kampreglement.

Nu acht ik het niet mijn taak op dit moment en op deze plaats over de inhoud van die discussies zelf te schrijven, zoals dr. van Praag dit deed.

Wel wil ik ingaan op enige opvattingen van dr. van Praag, die helaas uit zijn artikel blijken, en die met het eigenlijke kampreglement niets méér te maken hebben, dan dat dat kampreglement de aanleiding tot zijn artikel was.

Dr. van Praag constateert dat er „in de kring der jongeren door sommigen meningen naar voren gebracht werden, die zeker niet kenmerkend voor het Verbond als geheel waren”. O wonder! Het Verbond bestaat merendeels uit „ouderen”, en het lijkt me niet typerend dat onder de jongeren velen er een mening op na houden, afwijkend van die der ouderen. Dat betreft zeker niet alleen de opvattingen omtrent liefde, seksualiteit en alles wat daarmee samenhangt, en het is evenmin typerend voor het Verbond. In het geval dat de jongeren van de H.J.G. het klakkeloos altijd eens zouden zijn met de heersende opvattingen in het Verbond, dan zou dat niet bepaald pleiten voor die jongeren van de Humanistische Jongeren Gemeenschap. Dan ook zou inderdaad „de aandacht van het hoofdbestuur” (van het Verbond) „verdiend” zijn voor die dan waarlijk angstige situatie. Niet dat ik een dergelijke aandacht van het hoofdbestuur nú voor de gelukkig dus wel soms afwijkende meningen van de jongeren niet juist zou achten, maar van een dergelijke aandacht heeft de H.J.G. tot nu toe op andere punten dan de langzamerhand beruchte kampwestie helaas te weinig bemerkt.

Van het zinnetje „Weliswaar zijn in de H.J.G. nog niet de helft van de jongeren in het Verbond verenigd...” kan ik de bedoeling in het verband van het betoog van dr. van Praag niet begrijpen. Zijn de meningen van de jongeren die wél lid van de H.J.G. zijn, daarom onjuist? Of betekent het dat die andere jongeren, wel lid van het Verbond, maar niet tevens van de H.J.G., het altijd kritiekloos eens zijn met de „oudere” meerderheid in het Verbond? In dat geval ben ik blij te behoren tot de groep H.V.-jongeren in de H.J.G.!

Overigens is het wellicht interessant te vermelden dat ook in ander opzicht de mededeling betreffende „nog niet de helft van de jongeren” nietszeggend is: onder de jongeren die wel lid zijn van het Verbond, maar niet tevens van de H.J.G., zijn er in de eerste plaats velen van wie de echtgeno(o)t(e) de leeftijdsgrens van de H.J.G. reeds heeft overschreden en die daarom ook zelf geen H.J.G.-lid willen zijn, en zijn er in de tweede plaats velen die, — met een te klein aantal om een zelfstandige H.J.G.-gemeenschap te vormen —, lid zijn van een Verbondsgemeenschap in een plaats waar (nog) geen H.J.G.-gemeenschap bestaat. Iedere vergelijking zonder nadere gegevens in dit opzicht gaat dus reeds uit zich zelf mank.

„Evenmin is het verbazingwekkend, dat sommigen deze problemen *) beleven alsof ze nooit eerder aan de orde zijn geweest en in belang alle andere vraagstukken overtreffen,” lees ik. Wat betekent „sommigen”? Tenminste velen der H.J.G.-ers zijn zich zeer goed bewust dat deze problemen ook bij de vorige generatie aan de orde zijn geweest. Aangezien het resultaat daarvan nu niet bepaald een eerlijke houding van de huidige maatschappij ten opzichte van de seksualiteit is, zijn ze zich er tevens van bewust dat deze problemen anders aangepakt moeten worden, dan dat vroeger gebeurde. Niet met een alles overtreffende aandacht, maar met de

zelfde openheid, waarmee ook andere vraagstukken behandeld worden. Helaas blijkt deze openheid en eerlijkheid voor sommige(!) ouderen zo verbijsterend te zijn, dat niet de H.J.G., maar het Verbond deze vraagstukken meende te moeten behandelen alsof ze in belang alle andere vraagstukken overtroffen: ik schreef boven reeds dat de H.J.G. een belangstelling als thans van Verbondszijde ondervonden, nog nooit eerder meemaakte bij andere vraagstukken, die toch heus ook in de H.J.G. aan de orde kwamen en komen.

Dr. van Praag meent dat de H.J.G. met de (ondertussen al weer herziene) kampregeling „de deur geopend heeft voor een stuurlaars „nihilisme”. Terecht plaatst de schrijver zelf reeds het woord „nihilisme” tussen aanhalingstekens! Is het zo nihilistisch om, in plaats van — zoals gebruikelijk is — een groot verschil te laten bestaan tussen seksuele moraal en de praktijk op dit gebied, te streven naar een moraal en praktijk die met elkaar in overeenstemming zijn? Hoe die praktijk ook is of zal zijn, een levenshouding in overeenstemming met een naar de mening van de direct betrokkenen verantwoorde moraal, lijkt me altijd te verkiezen boven een moraal die door praktisch niemand in Nederland in de praktijk wordt toegepast, waardoor velen een uitsluitend reeds daardoor voor zich zelf onverantwoorde levenshouding hebben. Ik kan dat allesbehalve nihilistisch noemen!

Op zich zelf meen ik dat het vrij zinloos is te antwoorden op de onzinnige aanvallen op het georganiseerde humanisme in een bepaald gedeelte van de pers: om maar te kunnen aanvallen verdraait men immers steeds de feiten, en dan is een (schriftelijke) discussie zinloos. Maar zo er wellicht in dit geval behoefte bestond wel te antwoorden op de aanvallen naar aanleiding van de H.J.G.-kampregeling, dan had ik eerder een verdediging verwacht in bovenstaande zin, dan het antwoord dat dr. van Praag thans gaf. Het belangrijkste is, meen ik, dat in de H.J.G. ook op het gebied van de seksualiteit gestreefd wordt naar een verantwoorde levenshouding. Verantwoord, dat wil dus zeggen dat de betrokkenen die levenshouding voor zich zelf kunnen verantwoorden, dus juist achten. Dat is meer dan men, helaas juist op het gebied van de seksualiteit, kan zeggen van de meerderheid van

Congres 1957 te Amsterdam

PROGRAMMA

Zaterdag 13 april

15.00–16.00 uur Ontvangst en inschrijving.

16.00–18.30 uur 1e zitting.

18.30–19.30 uur Pauze (broodmaaltijd).

19.30–22.00 uur 2e zitting.

Zondag 14 april

10.00–12.30 uur 3e zitting.

12.30–14.30 uur Pauze (warme maaltijd).

14.30–17.00 uur 4e zitting.

AGENDA

I. Opening.

II. 1. Mededelingen.

2. Notulen congres 1956.

III. 1. Jaarverslag secretaris.

2. Jaarverslag penningmeester.

IV. Voorstellen gemeenschappen.

V. De Idee van de Openbare School,
door Dr. J. C. Brandt Corstius.

VI. Begroting 1957.

VII. 1. Verkiezing Hoofdbestuur.

2. Verkiezing Financiële Commissie.

VIII. Bestuursoverdracht.

IX. Rondvraag.

X. Sluiting.

GEHOORD EN GELEZEN

Nieuws uit de gemeenschappen

In **Zandvoort** weten ze sedert de jubileumaktie niet van ophouden! Uit een verslag van maar liefst 3 kolom in de „Zandvoortse Courant” blijkt, dat op een feestelijke bijeenkomst waar dr. van Praag sprak, tachtig mensen aanwezig waren. Hulde!

Voorburg-Rijswijk stelt de leden in de gelegenheid een serie lezingen over opvoeding en onderwijs te volgen, waarvoor men vakmensen van naam als inleiders gevonden heeft. Weer een bewijs, dat humanisten midden in de praktijk van het leven staan.

Dat bewijst men ook in **Amsterdam** waar dr. Storm voor ouders in een tweetal lezingen de seksuele opvoeding heeft behandeld.

In **Sneek** heeft men een gezellige oudejaarsviering gehad met koffie en koek (natuurlijk Friese) waarbij men zich heeft voorgenomen in 1957 zich extra voor het Verbond in te spannen.

Eindhoven heeft ook dit jaar zich met een „bedelbrief” tot de leden gewend. Dat is daar tot een traditie geworden. Hopelijk ook deze keer een klinkend resultaat.

In **Zwolle** vierde men een „midwinterfeest”. Natuurlijk compleet met toespraak, muziek en declamatie, maar de inwendige mens werd niet vergeten. Pallieter schijnt verhuisd te zijn.

Hilversum heeft met 50 kinderen een Luciafeest gevierd. Eén van de deelnemers zei: Ik heb in mijn hele leven nog nooit zo'n mooi feest meegemaakt!

Ook in **Leiden** beschikt men over een bibliotheek. Er zit nogal wat werk aan vast, maar het is een kant van onze activiteit die alle aandacht verdient.

Het ziekenhuisbezoek in **Friesland** is nog niet tot ieders tevredenheid georganiseerd. Dat blijkt uit een circulaire van het gewest. Er zijn wel bezoekers en bezoekersters, er zijn ook buitenkerkelijke zieken, maar de ziekenhuizen wer-

ken nog niet allemaal mee. Dat verschijnsel doet zich overigens elders ook voor.

De vrouwengroep in **Amersfoort** werkt rustig door. Er bestaat een stijgende belangstelling voor deze vorm van gemeenschapsleven die navolging verdient.

Beverwijk vraagt onder haar leden belangstellenden voor het voogdijwerk van Humanitas. Ook hier moet een achterstand worden ingehaald.

Den Haag vierde onder grote belangstelling een stijlvolle Kerstmis. Ook Nieuwjaar werd, zij het wat laat, feestelijk gevierd met een dansje na. Belangrijk wordt het „Openbaar gesprek” waar een katholiek, een protestant en een humanist onomwonden hun mening zullen zeggen.

In **Laren/Blaricum** heeft Hongarije de gemoederen heftig beziggehouden. Maar omdat een humanist verdraagzaam is, is niemand boos weggelopen.

Het bestuur van **Haarlem** heeft zich tot de raad van Bloemendaal moeten wenden, omdat een subsidieaanvraag van het Humanistisch Thuisfront werd verworpen. Reden: het (inmiddels ingetrokken) kampreglement van de HJG. Kleine oorzaken hebben (soms) grote gevolgen.

Dat een kleine gemeenschap toch zeer actief kan zijn, bewijst **Nieuwe Niedorp/Winkel** waar men in januari maar liefst twee zondagmorgenbijeenkomsten organiseerde.

Emmen's bestuur is in het jaarverslag niet erg over de leden tevreden. Wat niet verhindert dat men met goede hoop het nieuwe jaar is begonnen.

Wat ze ook in **Groningen** deden, door het oude jaar af te sluiten met een genoegelijke familiebijeenkomst met appelflappen en humanistisch goochelen.

de verwikkelijking der levensovertuiging zich aan hun verantwoordelijkheid onttrekt, zoals in sommige andere kringen gebruikelijk schijnt te worden.”

De verwikkelijking der levensovertuiging – dat is de levenshouding – van de leden van het Verbond, van u en zelfs ook van mij dus, valt blijkbaar onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke leiders van het humanisme. Prettig voor u en voor mij: dat ontlast ons van een heleboel eigen werk en zorg. Of meent u misschien ook, juist als humanist, dat u die verantwoordelijkheid (het afleggen van verantwoording tegenover u zelf en tegenover anderen voor uw daden) uiteindelijk alleen zelf kunt en moet dragen?

ERIK HAPPE

*) Bedoeld worden de seksuele problemen.

Onderschrift:

Mag ik met enkele aantekeningen antwoorden op het betoog van Erik Happe? Juist omdat hij niet over de kampkwestie zelf schrijft maar slechts naar aanleiding van die zaak, is daar alle reden toe.

1. „In de kring der jongeren werden door sommigen meningen naar voren gebracht, die zeker niet kenmerkend voor het Verbond als geheel waren.” Erik Happe knoopt daar een hele

tirade aan vast. Maar hij gaat voorbij aan een simpel feit. De Maasbode had n.l. beweerd dat die meningen wel kenmerkend waren voor het hele Verbond. Dat ontken ik, en Erik Happe zal dat wel met me eens zijn.

2. „In de HJG zijn nog niet de helft van het aantal jongeren in het Verbond verenigd.” Zijn de meningen van de HJG daarom onjuist? vraagt Erik Happe. Antwoord: Natuurlijk niet, maar er is des te minder reden om het hele Verbond er voor aansprakelijk te stellen. Overigens is de vraag van het „kritiekloos eens zijn met de oudere meerderheid” helemaal niet aan de orde. Niemand wenst dat. Maar het ging hierom iets heel anders. Namelijk:

3. „Pas op de tweede plaats komt het feit of anderen dan HJG-ers het wel of niet eens zijn met de HJG, ditmaal voor wat betreft de kampregeling,” meent Erik Happe. Daar schuilt m.i. precies het misverstand. Het gaat niet om het niet eens zijn, maar om de kampregeling, d.w.z. om een uitvoerend besluit, waarmee een minderheid (de HJG) de meerderheid (het Verbond) de aansprakelijkheid oplegt; en wel voor een organisatorische verwerkelijking van de de humanistische gedachte binnen het Verbondsgeheel (!), waarvoor de meerderheid de aansprakelijkheid niet wenst te aanvaarden. Dat kan niet toegelaten worden aan gemeenschap A met 2000 leden, en niet aan gemeenschap B met 20 leden, en ook niet aan de HJG.

4. Daarom vergist Erik Happe zich ook als hij spottend schrijft over de verantwoordelijkheid van de leiding van het H.V. voor de verwerkelijking der levensovertuiging. Als het gaat om uitingen van de organisatie (en dat is hier het geval), is die verantwoordelijkheid onmiskenbaar aanwezig. In zekere zin is die er zelfs ook t.a.v. persoonlijke beslissingen der leden. Wel moet ieder uiteraard naar eigen verantwoordelijkheid beslissen. Maar als zou blijken dat de humanistische idee, juist opgevat, zou leiden tot niet te verantwoorden beslissingen van enkelingen, dan zou niemand van ons zich kunnen verontschuldigen met de opmerking dat hij dat zo niet bedoeld had.

5. „Van een dergelijke aandacht heeft de HJG tot nu toe op andere punten dan de langzamerhand beruchte kampkwestie helaas te weinig gemerkt.” Dat ligt dan aan de HJG, want die aandacht is er voortdurend en intensief.

6. „(De HJG-ers) zijn er zich tevens van bewust dat deze problemen anders aangepakt moeten worden dan dat vroeger gebeurde.” Jammer genoeg merken we daar niets van. Wij ouderen hebben volstrekt niets kunnen horen of lezen, wat indertijd niet precies zo gesteld werd. Ook niet in het artikel van Erik Happe. We vinden het juist zo spijtig dat al die afgezaagde theorieën weer opnieuw op hun ondeugdelijkheid beproefd moeten worden. Maar dat moet misschien aanvaard worden. Alleen niet op naam van de HJG (en het HV).

7. Een groot deel van het artikel van Erik Happe is gewijd aan de stelling dat eerlijkheid beter is dan huichelarij. Wie zal dat betwisten? Maar de vraag is of stuurloze eerlijkheid te verkiezen is boven weldoordachte eerlijkheid. Wij meenden dat de oorspronkelijke kampregeling ondoordacht, onduidelijk en daardoor verwarrend was. Dat wordt mede bewezen doordat iedere HJG'er er een andere uitleg aan gaf en geeft.

8. Tenslotte: Het gaat niet om de verdediging van huichelarij, om het afschuiven van verantwoordelijkheid, om beperking der persoonlijke vrijheid, of iets dergelijks, maar om deze grondregel: als mensen met elkaar iets doen in organisatorisch verband, dus de jongeren in de HJG en de HJG in het HV, dan moeten ze dat doen overeenkomstig hun gemeenschappelijke uitgangspunten en de gemeenschappelijke interpretatie daarvan. De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de gemeenschappelijke zaak gebiedt dat.

J. v. P.

(Slot van vorige pagina)

de Nederlanders. Nogmaals, meestal is er een te groot verschil tussen theorie en praktijk op dit gebied.

Pas op de tweede plaats komt het feit of anderen dan H.J.G.-ers het wel of niet eens zijn met de H.J.G., ditmaal voor wat betreft de kampregeling. Daar is dan in het ruimere verband van het Verbond zeker een discussie over mogelijk, en – meen ik – ook nuttig. En dan zeker niet alleen nuttig voor de H.J.G.! Uit de botsingen van meningen, ook van die tussen ouderen en jongeren, moeten de noodzakelijke nieuwe opvattingen groeien. In dit verband nog het volgende: dr. van Praag schrijft over de Verbandscommissie „seksuele vraagstukken”, dat die commissie de vraagstukken wel op een wijze zal behandelen die meer beschouwelijk is dan de kwestie rondom het H.J.G.-kampreglement. Nu hoop ik dat die hardwerkende commissie, wil haar werk praktische zin hebben, bij haar ijverige theoretische beschouwingen ook wel terdege met de praktijk rekening zal houden.

Tot slot nog een andere opmerking. Ik lees in het artikel van dr. van Praag:

„Want de verantwoordelijke leiders van het humanisme in Nederland zullen zich niet lichtvaardig afmaken van wat zij als hun plicht beschouwen – ook al zou het voor hen veel gemakkelijker zijn om in moeilijke gevallen te zeggen dat zij er niets aan doen kunnen en dat